

Voorstel aan : Gemeenteraad van 20 juni 2016
Nummer : 23
Onderwerp : Vaststelling Jaarstukken 2015
Bijlage(n) : 1. Jaarstukken 2015 (bestaande uit het Jaarverslag 2015 en de Jaarrekening 2015)
2. Concept Accountantsverslag 2015
3. Brief van de accountant
4. Concept raadsbesluit
Steller advies : Dhr. T.J. van Markesteijn

Samenvatting : De gemeente Haren heeft het jaar 2015 financieel met een positief saldo van € 1.110.000 afgesloten. Dat is de belangrijkste conclusie van dit raadsvoorstel over de uitvoering van de Begroting 2015. In dit raadsvoorstel besteden wij aandacht aan de financiële uitkomst 2015 en geven wij inzicht in de inhoudelijke resultaten die in 2015 zijn behaald. Wij doen u een voorstel tot resultaatsbestemming en wij doen verslag van de uitkomsten van de accountantscontrole.

Voorgestelde beslissing : 1. De Jaarstukken 2015 (bestaande uit het Jaarverslag 2015 en de Jaarrekening 2015) vast te stellen en daarmee de leden van het college te ontlasten ten aanzien van het in de jaarrekening verantwoorde financiële beheer.
2. Het voordelige resultaat van € 1.110.000 als volgt te verwerken in de reserves:
- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling € 225.650;
- Onttrekken aan de Bestemmingsreserve Duurzaamheid Scholen € 1.500;
- Onttrekken aan de Bestemmingsreserve Fonds Sociale Woningbouw € 89.225;
- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied € 64.225;
- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling € 500.000;
- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Sociaal Domein € 210.000;
- Toevoegen aan de Algemene Reserve € 200.509.

1. Inleiding

In deze jaarstukken geven wij aan welke inhoudelijke en financiële resultaten in 2015 zijn behaald. Wij zijn daarbij uitgegaan van een sober financieel beleid waarin een sluitende begroting, het verhogen van de algemene reserve (en daarmee het versterken van het weerstandsvermogen) en het terugbrengen van het risicoprofiel centraal staan.

De financieel economische situatie heeft ook zijn weerslag op de gemeente Haren. In de periode 2010 tot en met 2015 is circa € 3,4 miljoen bezuinigd. Daarmee hebben wij de bezuinigingstaakstellingen gerealiseerd.

De algemene reserve is gegroeid van € 3,7 miljoen naar € 4,0 miljoen. Onze totale weerstandscapaciteit, oftewel het totaal van de Algemene Reserve en de onbenutte belastingcapaciteit kwam per 31 december 2015 uit op € 4,8 miljoen. Het benodigde weerstandsvermogen is licht gedaald naar € 4,2 miljoen.

Onze ratio weerstandsvermogen, dat wil zeggen de aanwezige weerstandscapaciteit gedeeld door de gekwantificeerde risico's lag per 31 december 2015 op 1,20 en daarmee hoger dan onze norm van 1. De weerstandscapaciteit was dus voldoende om de risico's af te dekken.

Het overzicht van baten en lasten over 2015 geeft een voordelig saldo van € 1.110.000 te zien. Dit is € 1.668.000 voordeliger dan wij verwachtten bij de Bestuursrapportage 2015. Met raadsbericht 2016-14 hebben wij u geïnformeerd over de meeste verschillen die zijn ontstaan na het opstellen van de Bestuursrapportage 2015.

2. Analyse resultaat 2015

In onderstaande tabel geven wij per programma een overzicht van het verschil tussen begroting na wijziging en de realisatie. Dit is het saldo van het verschil aan de lastenkant en het verschil aan de batenkant. Wij elimineren eerst de verschuivingen tussen de programma's, dat zijn verschillen die elkaar opheffen en dus geen effect hebben op 'het saldo onderaan de streep' en lichten vervolgens de belangrijkste oorzaken van de resterende verschillen toe.

(Bedragen x € 1.000; bedragen voorzien van mintekens zijn nadelige verschillen ten opzichte van de begroting)

Programma	Saldo verschillen tussen begroting en realisatie (A)	Eliminatie verschuivingen tussen programma's(B)	Saldo verschillen tussen begroting en realisatie (na eliminatie verschuivingen) (A) - (B)
Burgerrelaties	-84	-129	45
Openbare orde en veiligheid	62	0	62
Raad en raadsondersteuning	-10	0	-10
College en middelen	825	56	769
Wegen, water, groen en verkeer	-146	-88	-58
Ruimtelijke ontwikkeling	247	73	174
Milieu	-105	0	-105
Onderwijs	91	0	91
Economische zaken	6	0	6
Werk en inkomen	-266	0	-266
Cultuur	55	0	55
Sport en recreatie	8	0	8

Welzijn en zorg	687	0	687
Sociaal domein	210	0	210
Bestemming (mutaties reserves)	88	88	0
Totaal	1.668	0	1.668

Het positieve verschil van € 769.000 bij het programma College en middelen is ontstaan door een voordelig verschil van € 312.000 op de Gemeentefonds-uitkering, een (tussentijdse) winstuitkering van € 412.000 over 2015 van GEM Haren Noord C.V., waartoe besloten is na de opstelling van de Bestuursrapportage 2015 en die dus niet meer kon worden verwerkt in de begroting en overige verschillen van per saldo € 45.000 voordelig.

Het voordeel van € 174.000 op het programma Ruimtelijke ontwikkeling is veroorzaakt door meevallende leges voor omgevingsvergunningen in verband met het hoger dan verwachte bouwvolume, een voordeel van € 143.000 en overige verschillen van in totaal € 31.000 voordelig.

Het nadeel van € 105.000 op het programma Milieu is ontstaan door een (niet-geraamde) dotatie aan de Voorziening Geluidhinder Spoorweg in verband met kosten- en subsidierisico's rondom dit project.

Het nadeel van € 266.000 op het programma Werk en inkomen kan verklaard worden uit een nadeel van € 210.000 op bijstandsverlening (hogere volumes), een nadeel van € 44.000 in verband met liquidatiekosten van de gemeenschappelijke regeling BWR en overige verschillen van in totaal € 12.000 nadelig.

Het programma Welzijn en zorg gaf een voordelig verschil ten opzichte van de begroting te zien van € 687.000. De verklaring hiervoor is gelegen in lager dan begrote kosten voor de huishoudelijke verzorging in het kader van de WMO, die onder atrek van de lagere eigen bijdragen leidden tot een voordeel van € 424.000. Daarnaast waren er voordelen op het gehandicaptenvervoer van in totaal € 96.000 en op woonvoorzieningen voor gehandicapten van € 56.000. Voorts leidde een lager beroep op de gecontracteerde basisondersteuning tot een voordeel van € 80.000 en leidden overige verschillen tot een voordeel van € 31.000.

Het programma Sociaal Domein gaf een meevaller van € 210.000 te zien in verband met € 160.000 lager dan begrote zorgkosten, € 85.000 lager dan begrote uitvoeringskosten en € 35.000 hoger dan begrote invoeringskosten.

3. Voorstel tot resultaatsbestemming 2015

Wij stellen voor het voordelige resultaat van € 1.110.000 over 2015 als volgt te bestemmen:

Reserve	Toevoeging/ onttrekking	Bedrag in €
Bestemmingsreserve Budgetoverheveling	Toevoeging	225.650
Bestemmingsreserve Duurzaamheid Scholen	Onttrekking	-1.500
Bestemmingsreserve Fonds Sociale Woningbouw	Onttrekking	-89.225
Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied	Toevoeging	64.225
Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	Toevoeging	500.000
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	Toevoeging	210.000
Algemene reserve	Toevoeging	200.509
Totaal		<u>1.109.659</u>

Bestemmingsreserve Budgetoverheveling

Landschapsbeheer: in 2016 willen wij € 7.500 inzetten voor burgerparticipatie middels het LUP-project: pilot 'Landschap onderhouden wij samen'. Wij willen dit graag dekken uit LUP-budget 2015. Wij stellen daarom voor om € 7.500 van dit budget over te hevelen van 2015 naar 2016.

Gemeenteraad en raadscommissies: in de Bestuursrapportage 2015 zijn middelen gereserveerd voor een te volgen training van de griffier. De in 2015 geplande training is echter niet doorgegaan. Daarom wordt voorgesteld het budget van € 7.200 over te hevelen naar 2016.

Saldi kostenplaatsen: door de hoge werkdruk heeft het personeel minder opleidingen gevolgd dan verwacht. In 2015 stonden meerdere (in company) opleidingen in de planning. Door de voornoemde grote werkdruk konden in 2015 minder opleidingen georganiseerd worden dan gepland en begroot. De verplichting is aangegaan in het najaar van 2015, daarom stellen wij voor om het overgebleven deel van het budget van € 30.000 over te hevelen naar 2016.

Gemeentelijk Onderwijsbeleid: van het totale beschikbare budget van € 50.000 voor het uitwerken van het stedenbouwkundig kader en daaruit voortvloeiende werkzaamheden voor de nieuwbouw van de Sint Nicolaaschool resteert nog € 29.950. Dit budget is nodig voor het verder uitwerken van de kaders. Daarom stellen wij voor dit restantkrediet mee te nemen naar 2016.

Huishoudelijke verzorging WMO: op grond van de HHT-regeling is € 277.000 van het rijk ontvangen. Dit bedrag is bestemd voor innovatie en behoud van werkgelegenheid in de thuiszorg en is geheel bijgeraamd als kosten van de toekenning van een extra bijdrage in de vouchersystematiek. In werkelijkheid is slechts € 153.000 besteed, waardoor het restant € 124.000 bedraagt. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2016, omdat het rijk de HHT-regeling bedoeld heeft om te besteden ten behoeve van de innovatie en behoud van werkgelegenheid in de thuiszorg.

Asielzoekerscentrum: op de uitgavenkant is € 27.000 minder uitgegeven aan inhuur en overige kosten. Er zijn doorlopende kosten inzake inschrijving van statushouders op het AZC, wat extra inhuur/werk bij ICC tot gevolg heeft. Daarnaast wordt een extra inzet gepleegd op de huisvesting van statushouders waarbij extra inhuur benodigd is. Voorgesteld wordt daarom dit bedrag naar 2016 over te hevelen.

Bestemmingsreserve Duurzaamheid Scholen

Wij onttrekken de gemaakte kosten van € 1.500 (opstartkosten Natuur- en Milieueducatie) aan deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Fonds Sociale Woningbouw

De raad heeft besloten de Bestemmingsreserve Fonds Sociale Woningbouw op te heffen, waardoor de onttrekking van € 89.225 plaatsvindt.

Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied

De raad heeft besloten de Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied in te stellen, waardoor de toevoeging van € 89.225 plaatsvindt. Wij zijn in overleg met partners/ontwikkelaars om te komen tot een nieuwe inrichting van het gebied Van Spoor tot Steeg. In 2016 zal dat vervat worden in een raamovereenkomst. De tot nu toe gemaakte kosten (€ 25.000) zullen dan mogelijk verrekend kunnen worden.

Aangezien de verplaatsing (en inrichting) van het openbaar gebied onderdeel uitmaakt van het project, stellen wij voor dit bedrag te onttrekken aan de nog te vormen Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied. Indien we de kosten kunnen verhalen, zullen we het ontvangen bedrag weer in de bestemmingsreserve terugstorten.

Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling

Als gevolg van de bezuiniging op personeel, oplopend tot € 450.000 in 2019, zijn eerst investeringen nodig om een en ander te kunnen realiseren. Te denken valt aan verbetering van systemen, het meer “lean and mean” inrichten van processen, tijdelijke versterking van team P&O, onderzoek en effecten ‘t Clockhuys, etc. Wij stellen voor een bedrag van € 500.000 over te hevelen naar 2016 en te storten in een nieuw te vormen Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling. De frictiekosten die gepaard gaan met de organisatieontwikkeling zijn nog niet definitief in te schatten.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2014 op 30 juni 2014 heeft u middels het amendement “Bestemmingsreserve WMO” de nieuwe Bestemmingsreserve Sociaal Domein ingesteld. In dit amendement heeft u tevens bepaald om een eventueel voordeel ten opzichte van de begroting in de bestemmingsreserve te verwerken. Met deze bestemmingsreserve beoogt u financiële risico’s bij de decentralisaties in het Sociaal Domein af te dekken. Wij stellen voor het voordelige saldo op het product Transitie Sociaal Domein van € 210.000 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Algemene Reserve

Conform besluitvorming in het kader van de vastgoedshow in juni 2013 worden de resultaten op de verkoop van vastgoed toegevoegd aan de AR. Dit maakt onderdeel uit van de totale toevoeging aan de AR. Uit het voordelige saldo en bovengenoemde toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves resulteert een toevoeging aan de Algemene Reserve van € 200.509.

4. De bevindingen van de externe accountant

Op 26 april 2016 zijn de voorlopige uitkomsten van de accountantscontrole en het concept accountantsverslag besproken tussen de externe accountant, de portefeuillehouder financiën, de directeur/gemeentesecretaris en team control.

De jaarrekeningcontrole is voor alle jaarrekeningposten, die geen verband houden met het sociaal domein, volledig afgerond. Hieruit zijn geen controleverschillen gebleken, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Ook uit de controle van de verantwoording over de besteding van doeluitkeringen, de zogeheten SiSa-bijlage die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening, zijn geen controleverschillen gebleken.

Afgezien van de afwikkeling van een aantal formaliteiten, zou BDO normaal gesproken over zijn gegaan tot het verstrekken van een goedkeurende controleverklaring. En deze zouden wij u dan tezamen met de Jaarstukken en het Accountantsverslag aanbieden ter vaststelling.

Omdat ten aanzien van de decentralisaties in het sociaal domein nog informatie moet worden ontvangen en werkzaamheden moeten worden uitgevoerd (SVB, RIGG, Gemeente Groningen), is op dit onderdeel nog sprake van omvangrijke onzekerheden. Daarom heeft de accountant besloten nog geen controleverklaring af te geven.

De behandeling van de jaarrekening en het accountantsverslag in de Raad wordt echter niet opgeschort, maar de stukken worden in concept in behandeling genomen. Vandaar dit raadsvoorstel.

Dit heeft BDO Accountants nader toegelicht in een brief gericht aan de gemeenteraad, die als bijlage bij dit raadsvoorstel is opgenomen.

Wanneer oplevering heeft plaatsgevonden op het sociaal domein, en de accountant heeft de controle afgerond, zal dit leiden tot de controleverklaring, die wij u dan zo snel mogelijk na zullen sturen, zodat deze onderdeel uit kan maken van uw beraadslaging en besluitvorming van dit raadsvoorstel.

De accountant heeft zijn (controle)bevindingen vastgelegd in het bijgevoegde concept Accountantsverslag 2015. Na afronding van de controle op het sociaal domein zal het accountantsverslag naar verwachting worden aangepast en opnieuw aan u worden aangeboden. Wij bevelen het Accountantsverslag Jaarrekening 2015 in uw aandacht aan.

Op 26 mei 2016 zal een gesprek plaatsvinden tussen de accountant en de auditcommissie waarin de accountant de controle en de bevindingen nader zal toelichten.

5. Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De Jaarstukken 2015 (bestaande uit het Jaarverslag 2015 en de Jaarrekening 2015) vast te stellen en daarmee de leden van het college te ontlasten ten aanzien van het in de jaarrekening verantwoorde financiële beheer.
2. Het voordelige resultaat van € 1.110.000 als volgt te verwerken in de reserves:
 - Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling € 225.650;
 - Onttrekken aan de Bestemmingsreserve Duurzaamheid Scholen € 1.500;
 - Onttrekken aan de Bestemmingsreserve Fonds Sociale Woningbouw € 89.225;
 - Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Inrichting Openbaar Gebied € 64.225;
 - Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling € 500.000;
 - Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Sociaal Domein € 210.000;
 - Toevoegen aan de Algemene Reserve € 200.509.

Haren, 17 mei 2016

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester